

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТИ МӘЖІЛІСІНІҢ

Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т

МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан, Парламент Мәжілісі

20 __ жылғы «__» _____

№ _____

010000, Нур-Султан, Мажиліс Парламента

«__» _____ 20 __ года

2020 жылғы 3 маусымда жарияланды

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
орынбасары
Е.Л. Тоғжановқа

Депутаттық сауал

Құрметті Ералы Лұқпанұлы!

Еліміз кеше ғана саяси қуғын-сүргін және ашаршылық құрбандарын еске алу күнін атап өтті. Дәл осы күні Президент Қ.Тоқаевтың «Тарихи әділдікті қалпына келтіру жұмыстарын аяқтап, саяси қуғын-сүргін құрбандарын ақтау үшін арнайы комиссия құру» жөніндегі тапсырмасы жарияланды. Өте өзекті тапсырма. «Ақ жол» партиясы Президент тапсырмасын қолдайды және оның жұмысына өз өкілдерін жіберуге дайын екенін хабарлайды.

Сонымен қатар, тарихи әділдікті қалпына келтіру үшін «Ақ жол» демократиялық партиясы большевиктердің тоталитарлық билігі ұйымдастырған қазақ жеріндегі Ашаршылыққа ресми түрде «геноцид» деп құқықтық баға беруді талап етеді.

Мысалға әлем «геноцид» деп мойындаған Украинаның «Голодоморынан» 3 миллион 900 мың адам қаза тапса, сол украиндық сарапшылардың өздерінің айтуынша, Қазақстанда ашаршылықтан 4 миллион астам отандастарымыз қайғылы құрбандыққа ұшыраған, Қазақ елінің саны 70 процентке азайып кетті.

Белгілі ақын Қазбек Иса жазғандай:

- «Қолын жайып нан сұраған сәбилер,

О дүниеде дұға сұрап жүр әлі...»

- деп, күнәсіз кеткен бейкүнә жандар алдында біздің борышымыз әлі өтелген

жоқ.

Осыған байланысты еліміздің Сыртқы істер министрлігі ашаршылық мәселесін геноцид ретінде халықаралық деңгейде (Біріккен Ұлттар Ұйымы, АҚШ Конгрессі, Европарламент) мойындату жұмыстарын бастауы керек деп ойлаймыз.

Сол жылдары, өз елін, ауылын азапты ажалдан құтқарамын деп, тоталитарлық, қанішер саясатқа қарсы, қарулы көтеріліс жасаған жүздеген батырларымыз әліге дейін ақталған жоқ. Олар «басмач» деген мазақ аттан әлі арыла алмай жүр. Тарихшылардың деректері бойынша, қазақ даласында кемінде мұндай 300-ден аса көтеріліс болған. Елдің жадында Сарқан, Балқаш, Қазалы, Қарақұм, Ырғыз, Атбасар, Сарысу, Созақ, Адай, Шұбартау, Бостандық көтерілістері әлі күнге дейін сақталған.

Аталарымыздан бізге жеткен естеліктер бойынша, бас көтерген қазақ руларын большевик әскерлері артиллериямен атқылап, қашып бара жатқан ауылдарды аэропланмен бомбалап, шекарада ұсталған қорғансыз босқындарды пулемётпен балашағасымен қоса, қойша қырған.

Мысалы, шығыстағы қазақ-қытай шекарасындағы атақты «Ақ-найман қырғыны» деген қанды оқиға ел есінде сақталса да, ресми түрде әлі мойындалмаған; ал осы заставаның аты бертінге дейін сол қырғынды тікелей басқарған қызыл әскердің атымен аталып келді. 2012 жылы «Қарасу» шекара пунктiнiң құрылысы кезінде, Шу өзеннiң жағасынан жергiлiктi қариялардың айтуынша 30-шi жылдары атылған әйелдермен балалардың топталып жатқан сүйектерi табылды.

Осындай тарихи ақтаңдақтар Ертіс пен Шуда ғана емес, Жетісу мен Сыр бойында, Каспий өңірінде де орын алған.

Әрине, мұндай құжаттарды анықтап, халыққа жария етіп, еліміздің мыңдаған нағыз құрбандарын ақтап, адал тарихи баға беретін кез келді.

Сонымен қатар, соңғы жылдары, біздің байқауымызша, кейбір әлеуметтік топтарда, керісінше, сталинизмді қайта насихаттау басталды. Сол себептен, «Ақ жол» демократиялық партиясы елімізде де-коммунизация ұстанымын мемлекетіміздің ресми саясатының бір бөлігі болуын қалайды.

Біз ондаған жыл бойы кірме үгіт-насихатпен өмір сүрген аға буынның көзқарасымен санасып, олардың Отанымыз үшін қосқан қажырлы еңбегіне құрметпен қараймыз.

Алайда, өткен заман тәуелсіз ұлттың келешегіне бөгет емес, баспалдақ болуы тиіс. Қазақ елінің болашағын тоталитарлық идеология емес, жалпыадамзат өркениетіне бағытталған, келешектің ара-жігін ажырата білетін жана ұрпақ айқындауы қажет.

Құрметтен,

«Ақ жол» ҚДП

Парламенттік фракциясының депутаттары:

Б. Дүйсенбинов

А. Перуашев

Е. Никитинская

К. Абсатиров

Д. Еспаева

Е. Барлыбаев

М. Қазбекова

*орынд.: Ауталипова А.Ж.
тел.: 74-60-86
autalipova@parlam.kz*